

PÕLLUMAJANDUSE NÕUKOJA ISTUNGI PROTOKOLL nr.7

Toimumise aeg ja koht: 08.02.2018.a. kell 11.00-15.00, Maaeluministeriumis, Tallinn

Juhataja: Urmas Laht

Protokollija: Ave Haamer

Osavõtjad: Juhan Särgava, Urmas Laht, Raul Rosenberg, Ave Haamer, Kalle Hamburg.

Puudujad: Indrek Klammer, Raul Soodla.

Külalised: Toomas Tiirats, Toomas Kevvai, Harles Kaup, Olev Kalda, Marko Gorban.

Päevakord:

1. Kõrghariduse vajadus ja nõudlus maaettevõtluses
2. MAK 3. muudatuste pakett, investeringutoetus suurprojektidele – toiduainetööstused
3. Toiduohutus, veterinaarjärelevalve sisseveetavale toidule ja toidutoorme, vajadus ja tegelikkus
4. Sealihasektori jätkusuutlikkus, SAK, tasuvus, keskkonnanõuded

Kinnitati päevakord.

1. Kõrghariduse vajadus ja nõudlus maaettevõtluses

Eesti Maaülikooli maaettevõtlusega seotud magistriõppe lõpetanute arv kahaneb. Bakalaureuseõppe läbimine ei anna vajalikul tasemel spetsialiste. Kuidas hoida maaettevõtlusega seotud õppesuunad noortele atraktiivsena? Kutsehariduse saab Olustveres kätte oluliselt lühema ajaga ja rohkema praktikaga kui Eesti Maaülikoolis ning paljud valivad just seetõttu kõrghariduse asemel kutsehariduse. Põllumajandussektoris on aga kõrgharitud spetsialiste järjest enam puudus. Samuti on probleemiks täiendkoolituste suur vajadus sektoris

Otsustati:

Jätkata teema arutelu laiemalt, kutsudes kokku põllumajanduslikku kõrgharidust pakkuvate asutuste juhid, põllumajandustootjad ja muud asjasse puutuvad isikud, et leida kitsaskohad ning selgitada erialad, millele tuleks enam tähelepanu pöörata. Arutada Maaeluministeriumi ja MES-ga koos, kuidas leida parimatele/püsivamatele õppijatele täiendavaid ressursse, erinevaid rahastamisvõimalusi.

2. MAK 3. muudatuste pakett, investeringutoetus suurprojektidele – toiduainetööstused

1) M 1. Teadmussiire ja teavitus

Meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ tegevuse liigid 1.1 „Koolitustegevuste korraldamine“ ja 1.2 „Esitlus- ja teavitustegevuste korraldamine“:

- suurendatakse kasutatavaid toetuse ühikumäärasid: koolituse korraldamisel suurendatakse toetuse ühikumäära ühe koolitusel osaleja kohta kalendripäeval 65 eurolt **77 euroni**, infopäeva korraldamisel ühe infopäeval osaleja kohta kalendripäeval 47 eurolt **62 euroni** ning konverentsi korraldamisel ühe konverentsil osaleja kohta kalendripäeval 84 eurolt **101 euroni**.

Muudatused kohalduvad ka meetme 16 „Koostöö“ tegevuse liigi 16.0 „Innovatsiooniklaster“ raames korraldatavatele innovatsioonitegevuste tulemuste tutvustamiste üritustele.

2) M 1.4 Pikaajalised programmid

Meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ tegevuse liik 1.4 „Pikaajalised programmid“:

tegevuse liigi raames rakendatavatele olemasolevatele pikaajalistele programmidele (taimekasvatus, mahepõllumajandus, toiduteave, ühistegevus, loomakasvatus, aiandus, põllumajanduspoliitika, põllumajanduse suurandmed) lisatakse juurde uus, **põllumajandustoodete turustamise** pikaajaline programm, indikatiivse eelarvega **500 000 eurot**;

- lisatakse säte, mille kohaselt võib esitlustegevuse tulemusena valminud **taristut** pärast tegevuse lõpetamist kasutada

Otsustati: Muuta sõnastust järgmiselt, lisades: **kõrgema lisandväärtusega** põllumajandustoodete turustamine.

3) M 2.1 Individuaalse nõustamisteenuse toetamine

Meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ tegevuse liik 2.1 „Individuaalse nõustamisteenuse toetamine“:

- toetuste e-taotlemise ja elektrooniliste andmekogude kasutamise alase nõustamise toetusmäära suurendatakse 80%-lt **90%-ni** (üldjuhul) ning **100%-ni kuni 2 tundi kalendriaastas**.

Otsustati: Muudatused heaks kiita.

4) M 2.3 Toetus nõustajate koolituseks

Meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ tegevuse liik 2.3 „Toetus nõustajate koolituseks“:

- laiendatakse nõustajate koolitusest abikõlblike osavõtjate ringi: nende hulka lisatakse kõik kehtivusaja möödumise tõttu **kehtetu kutsetunnistusega konsulendid** ning nõustamisteenuse osutajaga kokkuleppel **põllu- või maamajanduslikust nõuandetegevusest huvitatud isikud**.

Otsustati: Muudatused heaks kiita.

5) M 3.1 Liidu kvaliteedikavades ja siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades osalemine

Meetme 3 „Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad“ tegevuse liik 3.1 „Liidu kvaliteedikavades ja siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades osalemine“:

- laiendatakse abikõlblike osalejate ringi: lisaks kvaliteedikavadega liituvatele põllumajandustootjatele antakse toetust ka nendele **põllumajandustootjatele, kes on liitunud kvaliteedikavadega viimase viie aasta jooksul** (nendel, kes on liitunud kvaliteedikavaga enne toetuse taotlemist, vähendatakse toetuse 5-aastast maksimumperioodi aastate võrra, mis jäävad kvaliteedikavas osalemise alguse ja taotluse esitamise vahele).

Otsustati: Muudatused heaks kiita.

6) M 5 Loodusõnnetustes ja katastroofides kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine

- abikõlblikuks loetakse ka **enne toetuse taotluse esitamist tehtud kulud**;

- maksimaalsete toetussummade juures lisatakse piirang, mille kohaselt võib üks toetusesaaja saada programmiperioodi jooksul sama loomataudi või sama taimekahjustaja esinemise korral toetust maksimaalselt **250 000 eurot**.

Otsustati: Taotlusvoor 4 korda aastas ja abikõlblikuks loetakse kulutused, mis on tehtud peale toetuse taotlemist. Muus osas heaks kiita.

7) M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine

Meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtlike areng“ tegevuse liik 6.1 „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“:

- perioodi, mille jooksul ettevõtja võis olla tegutsenud enne toetuse taotluse esitamist, pikendatakse 15 kuult **24 kuuni**.

Otsustati: Muudatused heaks kiita.

8) M 9 Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine

Põllumajandussektori tootjarühmade tunnustamine:

- tootjarühma liikmete minimaalse aastase müügitulu nõuet tõstetakse tavatootmisviisiga teravilja tootmisel 350 000 eurolt **1 500 000 eurole**.

- **Otsustati:** tootjarühma liikmete minimaalse aastase müügitulu nõuet tõstetakse tavatootmisviisiga teravilja tootmisel 350 000 eurolt **3 000 000 eurole**.

9) M 14 Loomade heaolu

- toetuskõblikkuse nõuete hulka lisatakse tingimus, et toetust ei anta sigade kohta, **keda peetakse vedelsõnnikutehnoloogiaga laudas, kus tekib vedel või poolvedel sõnnik**.

Otsustati: Antud muudatust mitte heaks kiita! Kutsuda kokku eksperdid, et välja selgitada parim lahendus. Olukord sektoris kriitiline.

10) Uue meetme (M 17.1) lisamine arengukavasse

Meetme 17 „Riskijuhtimine“ alameede 17.1 „Saagi, loomade ja taimede kindlustamine“ (määruse (EL) nr 1305/2013 art 37):

- toetatavad on **makstavad kindlustusmaksed**;
- toetust antakse üksnes selliste kindlustuslepingute puhul, millega on hõlmatud sellise kahju hüvitamine, mille on põhjustanud: 1) **ebasoodsad ilmastikutingimused**; 2) **looma- või taimehaigus**; 3) **kahjurite levik**; 4) **keskkonnajuhtum**; 5) direktiivi 2000/29/EÜ kohaselt vastu võetud **meede taimehaiguse või kahjuripuhangu likvideerimiseks või selle leviku piiramiseks**.
- toetatakse üksnes selliste kindlustuslepingute makseid, mis näevad ette, et eelnimetatud riskide tõttu on kahjustunud **rohkem kui 20%** asjaomase põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust kolme eelneva aasta jooksul või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmisest, välja arvatud kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja;
- kindlustatud esemeks võivad olla **tera- ja kaunvili, heinaseeme, õlikultuur, kartul, köögivili, puuvili, marjad, viljapuu, marjapõõsas, puukooliistandus, dekoratiivtaim, veised, sead, lambad, kitsed, hobused** (v.a võistlus- ja ratsahobused), **kodulinnud ning mesilaspere**;
- toetust antakse **põllumajandustootjatele**;
- toetuse määr on **70%** abikõlblikest kuludest;
- eelistuskriteeriume **ei määratleta**;

- meetme eelarve on **2 000 000 eurot** (1 700 000 EL + 300 000 EE).

Otsustati: Muudatused heaks kiita.

11) Ptk 10.3 – Rahastamiskava meetmete kaupa

Meede / tegevuse liik	Enne muudatust	Pärast muudatust
Meede 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“	291 129 988	289 129 988
sh M 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“	145 179 400	143 179 400
Meede 5 „Loodusõnnetustes ja katastroofides kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine	1 000 000	2 000 000
Meede 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“	122 124 000	121 124 000
sh M 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas“	57 000 000	56 000 000
Meede 8 „Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamise“	8 912 941	8 912 941
sh M 8.3 „Metsakahjustuste ennetamine, kõrvaldamine ja kahjustatud metsa taastamine“	1 000 000	1 200 000
sh M 8.6 „Metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamine“	7 912 941	7 712 941
Meede 17 „Riskijuhtimine“	0	2 000 000

Otsustati: Teha ettepanek võtta finantsvahendeid 2 mln € mujalt kui Meetmest 4.1.

12) Investeeringutoetus suurprojektidele – toiduainetööstused

Kuna antud meetmesse ei ole toetustaotlusi laekunud, kuidas jagada kasutusel olev raha.

Otsustati: Võtta teema järgmise (06.03.2018) Nõuandva koja päevakorda ja otsustada, kas ja kuidas jagada vabad vahendid tootjarühmadele ning MES-i finantsinstrumentide vahel.

PAUS 13.00-13.30

3. Toiduohutus, veterinaarjäreelvalve sisseveetavale toidule ja toidutoormele, vajadus ja tegelikkus

Ettekannet ei toimunud.

Otsustati: Tuua teema uuesti uue koosoleku päevakorda. Paluda VTA-lt ja Maaeluministeeriumilt infot, kuidas toimub sisseveetava toidu ja toidutoorme järelvalve täna? Kuidas tagatakse täna toiduohutus Eestis?

4. Sealihasektori jätkusuutlikkus, SAK, tasuvus, keskkonnanõuded

Ülevaade SAK levikust nii metssigade kui kodusigade populatsioonis võrdluses teiste EL riikidega. SAK oletatavad põhjused farmides.

Otsustati: - VTA peab tegelema täpsemate bioohutusnõuete väljatöötamisega sööda veol.
- Hiljemalt 01.03.2018 esitab VTA bioohutuse kontrolli alla minevate punktide täpse loetelu farmeritele.
- Farmerite esindaja(d) peab olema kaasatud farmide bioohutusnõuete kontrollidesse.
- Keskkonnanõuded, tasuvus – võtta need teemad uuesti Maaeluministeeriumis arutlusele kuna olukord sektoris on kriitiline.

Nõukoja järgmine koosolek toimub 06.03.2018 kell 11.00 Maaeluministeeriumis.

Esialgne päevakord:

1. Meetme investeeringutoetus suurprojektidele – toiduainetööstused kasutamata/vabade vahendite jagamine tootjarühmadele ja MES finantsinstrumentidesse.

Juhataja: Urmas Laht

Protokollija: Ave Haamer

Nõukoja esimees

Nõukoja liige